

Udskriftsdato: 13. december 2025

KEN nr 10213 af 04/10/2011 (Gældende)

Ankestyrelsens principafgørelse 176-11 om arbejdsskade - årsløn - deltidsarbejde

Ministerium: Social- og Boligministeriet

Journalnummer: J.nr.: 1001008-11

Ankestyrelsens principafgørelse 176-11 om arbejdsskade - årsløn - deltidsarbejde

Resume:

Skadelidte havde efter en konkret vurdering løftet bevisbyrden for, at hendes deltidsansættelse på tidspunktet for arbejdsskaden alene var af midlertidig karakter. Da hun havde fuld erhvervsevne før arbejdsskaden, skulle årslønnen herefter i overensstemmelse med Højesterets dom af 16. august 2010 fastsættes skønsmæssigt med udgangspunkt i lønnen i en fuldtidsstilling.

Ved dommen af 16. august 2010 tog Højesteret (190-10) stilling til spørgsmålet om beregning af erhvervsevnetabsprocent og fastsættelse af årsløn i en sag, hvor skadelidte på tidspunktet for arbejdsskaden arbejdede på deltid.

Højesteret fastslog, at hvis skadelidtes evne til at skaffe sig indtægt ved arbejde ikke var forringet forud for arbejdsskaden, skal der ved fastsættelse af erhvervsevnetabsprocenten tages udgangspunkt i, at skadelidte – uden skaden – kunne arbejde på fuld tid. Højesteret fastslog også, at den årsløn, der indgår ved udmålingen af skadelidtes erhvervsevnetabsprocent, skal fastsættes skønsmæssigt med udgangspunkt i lønnen i en fuldtidsstilling, hvis skadelidtes ansættelse på nedsat tid anses for at være midlertidig.

I Ankestyrelsens vurdering af, at deltidsansættelsen alene var af midlertidig karakter, indgik, at skadelidte i et vist omfang tog ekstravagter på sin arbejdsplads, hvilket efter hendes eget udsagn gjorde, at hun næsten fik en fuldtidsløn, og at skadelidte i en periode på flere år forud for arbejdsskaden var fuldtidsforsikret medlem af en arbejdsløshedskasse, selv om hun i perioder var deltidsansat med under 30 timer om ugen.

Ankestyrelsen lagde ikke vægt på hensynet til skadelidtes børn, da skadelidte havde oplyst, at børnene på tidspunktet for arbejdsskaden var henholdsvis 15 og 4½ år gamle og var velfungerende i skole og børnehave. Hun havde også oplyst, at deltidsansættelse var passende, især da den mindste var yngre, men at det aldrig havde afholdt hende fra at forsøge at få flere timer.

Ankestyrelsen lagde til grund, at skadelidte havde fuld erhvervsevne før arbejdsskaden, men blot ikke udnyttede erhvervsevnen fuldt ud.

Love:

Lov om sikring mod følger af arbejdsskade - lovbekendtgørelse nr. 943 af 16. oktober 2000 - § 41

Afgørelse:

Vi har efter ulovbestemte regler genoptaget vores afgørelse af 9. december 2010, hvor vi fastsatte din årsløn til 184.000 kr.

Ankestyrelsen har herefter i principielt ankemøde truffet ny afgørelse om fastsættelse af årsløn til brug for beregning af din erstatning for tab af erhvervsevne.

Vi har besluttet at behandle sagen principielt til belysning af spørgsmålet om fastsættelse af årsløn, når tilskadekomne var deltidsansat på tidspunktet for arbejdsskaden.

Resultatet er:

- Vi ophæver vores afgørelse af 9. december 2010
- Vi hjemviser spørgsmålet om fastsættelse af årsløn til Arbejdsskadestyrelsen

Det betyder, at Arbejdsskadestyrelsens afgørelse af 5. februar 2009 ikke gælder.

Arbejdsskadestyrelsen skal derfor træffe en ny afgørelse om fastsættelse af årsløn, samtidig med, at Arbejdsskadestyrelsen træffer en afgørelse om erstatning for tab af erhvervsevne.

Arbejdsskadestyrelsen skal fastsætte årslønnen i overensstemmelse med Højesterets domme af 16. august 2010. Styrelsen skal lægge til grund, at du forud for arbejdsskaden den 1. februar 1999 havde fuld erhvervsevne, og at din deltidsansættelse forud for arbejdsskaden alene var af midlertidig karakter.

I forbindelse med beregningen skal Arbejdsskadestyrelsen undersøge, i hvilket omfang din lønindtægt i året forud for arbejdsskaden hidrørte fra ekstravagter ud over 30,75/31 timer.

Arbejdsskadestyrelsen skal være opmærksom på at lægge de korrekte oplysninger om din pension til grund.

Du vil høre fra Arbejdsskadestyrelsen.

Vi bemærker, at Arbejdsskadestyrelsen har begået fejl i sagsbehandlingen ved at oversende sagen til Ankestyrelsen uden at afvente udløbet af den frist, som dit forbund havde bedt om. Vi har dog vurderet, at det konkret ikke har haft betydning for sagen.

Der var enighed på mødet.

Begrundelsen for, at vi på ulovbestemt grundlag genoptager vores afgørelse af 9. december 2010 om fastsættelse af årsløn, og begrundelsen for afgørelsen om, at vi ophæver vores afgørelse af 9. december 2010

Der er kommet nye væsentlige oplysninger af betydning for fastsættelsen af din årsløn.

Desuden foretog vi en forkert beregning, da vi fastsatte din årsløn til 184.000 kr.

Vi har lagt vægt på, at der er en vis sandsynlighed for, at de nye oplysninger ville have ført til et andet resultat, hvis de havde foreligget ved vores tidligere afgørelse.

Vi har desuden lagt vægt på, at det er en væsentlig sagsbehandlingsfejl at foretage en forkert beregning ved fastsættelsen af din årsløn.

Ved vores tidligere afgørelse vurderede vi, at din deltidsansættelse forud for arbejdsskaden den 1. februar 1999 ikke var af midlertidig karakter. Vi fastsatte derfor din årsløn på grundlag af oplysninger om din faktiske lønindtægt i 12 måneder forud for arbejdsskaden.

Det er nu oplyst, at du i et vist omfang tog ekstravagter, som gjorde, at du næsten fik en fuldtidsløn, og at du i en periode på flere år forud for arbejdsskaden var fuldtidsforsikret medlem af en arbejdsløshedskasse, selv om du i perioder var deltidsansat med under 30 timer om ugen.

Du har desuden oplyst, at dine børn på tidspunktet for arbejdsskaden var henholdsvis 15 og 4½ og var velfungerende i skole og børnehave. I den forbindelse har du bemærket, at du gerne vil indrømme, at dine 30/31 timer var passende, især da den mindste var yngre, men det har aldrig afholdt dig fra at forsøge at få flere timer.

Vi finder derfor, at du har godtgjort, at din ansættelse på nedsat tid forud for arbejdsskaden var af midlertidig karakter.

Ved beregningen af din årsløn tog vi udgangspunkt i oplysningerne om a-indkomst, atp-bidrag og pension i årsopgørelserne fra SKAT for 1998 og 1999.

Vi var ved beregningen ikke opmærksomme på, at du ifølge disse oplysninger havde arbejdsgiveradministrerede pensionsordninger, der bestod af både en ordning med løbende udbetalinger og en kapitalpensionsordning. Vi medregnede alene bidrag til ordningen med løbende udbetalinger.

Vi tog ved beregningen ikke højde for, at de tal, der på disse punkter fremgår af årsopgørelserne, er angivet efter fradrag for arbejdsmarkedsbidrag på 8 procent. De angivne tal udgør derfor kun 92 procent af det fulde beløb.

Det fremgår desuden ikke klart, om den midlertidige pensionsopsparing for 1998 skal indgå i beregningen.

Vi har derfor genoptaget vores afgørelse af 9. december 2010.

Vi har som følge af genoptagelsen ophævet afgørelsen, der herefter ikke længere gælder.

Vi har beskrevet reglerne for at genoptage en sag på ulovbestemt grundlag i afsnittet om Regler.

Begrundelsen for afgørelsen om hjemvisning af spørgsmålet om fastsættelse af årsløn

Arbejdsskadestyrelsen har ikke fastsat din årsløn i overensstemmelse med Højesterets dom af 16. august 2010.

Dommen ændrede Arbejdsskadestyrelsens og Ankestyrelsens praksis og har også virkning for afgørelser, der er truffet før dommen.

Det betyder, at tidligere truffne afgørelser, der ikke er i overensstemmelse med Højesterets dom, skal genoptages efter ulovbestemte regler.

Dommen vedrørte en sag om erstatning for tab af erhvervsevne til en kvinde, der var udsat for en arbejdsulykke, og som arbejdede på deltid på ulykkestidspunktet.

Spørgsmålet var, hvordan erstatningen skal fastsættes i en situation, hvor en kvinde efter gennem nogle år at have arbejdet på fuld tid og herefter går ned i arbejdstid for at få tid til at passe mindre børn og derefter bliver ramt af en arbejdsulykke med den følge, at hun nu ikke længere ville kunne arbejde på fuld tid.

Højesteret fastslog, at hvis skadelidtes evne til at skaffe sig indtægt ved arbejde ikke var forringet forud for arbejdsskaden, skal der ved fastsættelse af erhvervsevnetabsprocenten tages udgangspunkt i, at skadelidte – uden skaden – kunne arbejde på fuld tid. At skadelidte på ulykkestidspunktet ikke udnytter sin arbejdssevne til udearbejde på fuld tid, er således uden betydning for fastsættelsen af erhvervsevnetabsprocenten.

Højesteret fastslog endvidere, at den årsløn, der indgår ved udmålingen af skadelidtes erhvervsevnetaberstatning, skal fastsættes skønsmæssigt med udgangspunkt i lønnen i en fuldtidsstilling, hvis skadelidtes ansættelse på nedsat tid må anses for at være af midlertidig karakter.

Vi henviser til Højesterets dom af 16. august 2010, som er beskrevet i vores Principafgørelse 190-10. Vi vedlægger kopi af Principafgørelsen.

Din advokat har i marts 2011 anmodet Arbejdsskadestyrelsen om på baggrund af Højesterets domme af 16. august 2010 at genoptage spørgsmålet om fastsættelse af erhvervsevnetabsprocenten.

Årslønnen er en af de faktorer, der indgår ved beregningen af erstatning for tab af erhvervsevne.

Vi finder det derfor mest hensigtsmæssigt, at Arbejdsskadestyrelsen som første instans træffer en samlet afgørelse om erstatning for tab af erhvervsevne og om fastsættelse af årsløn.

Ved den nye afgørelse om årsløn skal Arbejdsskadestyrelsen lægge til grund, at din erhvervsevne ikke var påvirket forud for arbejdsskaden den 1. februar 1999. Du havde således fuld erhvervsevne, men udnyttede den blot ikke.

Arbejdsskadestyrelsen skal desuden lægge til grund, at din deltidsansættelse forud for arbejdsskaden alene var af midlertidig karakter.

Vi har herved lagt vægt på, at du efter vores vurdering har løftet bevisbyrden for, at din deltidsansættelse forud for arbejdsskaden alene var af midlertidig karakter. I vurderingen er indgået, at du i et vist omfang tog ekstravagter på din arbejdsplads, hvilket efter dit eget udsagn gjorde, at du næsten fik en fuldtidsløn, og at du i en periode på flere år forud for arbejdsskaden var fuldtidsforsikret medlem af en arbejdsløshedskasse, selv om du i perioder var deltidsansat med under 30 timer om ugen.

Vi har ved denne vurdering ikke lagt vægt på hensynet til dine børn, da du har oplyst, at dine børn på tidspunktet for arbejdsskaden var henholdsvis 15 og 4½ år og var velfungerende i skole og børnehave. Du har i den forbindelse bemærket, at du gerne vil indrømme, at dine 30/31 timer var passende, især da den mindste var yngre, men det har aldrig afholdt dig fra at forsøge at få flere timer.

Arbejdsskadestyrelsen skal ved beregningen være opmærksom på at lægge de korrekte tal om din pension til grund.

Vi bemærker i den forbindelse, at Arbejdsskadestyrelsen i afgørelsen af 19. november 2008, der blev berigtiget ved den påklagede afgørelse af 5. februar 2009, lagde til grund, at du havde en pensionsindbetaling på 16.896 kr. i 1998 og på 17.861 kr. i 1999.

Arbejdsskadestyrelsen har imidlertid efter at have beregnet den samlede arbejdsfortjeneste på grundlag af blandt andet disse beløb lagt yderligere 12 procent til i pensionsbidrag.

Arbejdsskadestyrelsen skal desuden være opmærksom på, at oplysningerne i årsopgørelserne om pensionsindbetalinger er angivet efter fradrag for arbejdsmarkedsbidrag på 8 procent.

Årslønnen fastsættes ud fra skadelidtes samlede arbejdsfortjeneste i året før arbejdsskaden. Årslønnen fastsættes efter et skøn, hvis der har været tale om særlige ansættelsesforhold. Årslønnen lægges til grund ved fastsættelse af erstatning for tab af erhvervsevne.

Oplysningerne fremgår særligt af årsopgørelse fra SKAT, dine svarskemaer og din advokats oplysninger til sagen over for Ankestyrelsen, herunder brev af 6. april 2011 fra din advokat med bilag.

Bemærkninger til klagen

Dit forbund ankede den 4. marts 2009 Arbejdsskadestyrelsens afgørelse af 5. februar 2009 og oplyste, at de i løbet af 4-6 uger ville komme med den endelige anketekst.

Ved brev af 5. marts 2009 anmodede dit forbunds advokat om aktindsigt. Advokaten oplyste, at han ikke var partsrepræsentant, men han anmodede om udsættelse af svarfristen i 4 uger med henblik på at rådgive

dit forbund og dig om, hvilke supplerende bemærkninger, der skulle sendes til Arbejdsskadestyrelsen til brug for vurderingen af anken.

Den 26. marts 2009 oversendte Arbejdsskadestyrelsen klagen til Ankestyrelsen uden at have taget stilling til anmodningen om udsættelse og uden at afvente yderligere bemærkninger.

Vi bemærker, at det er en generelt væsentlig sagsbehandlingsfejl, at Arbejdsskadestyrelsen oversendte sagen til Ankestyrelsen uden at afvente udløbet af den frist, som dit forbund og dit forbunds advokat havde bedt om. Vi har dog vurderet, at det konkret ikke har haft betydning for sagen.

Vi har lagt vægt på, at dit forbunds advokat efterfølgende har uddybet klagen over for Ankestyrelsen, og at disse oplysninger er indgået i vores vurdering.

Efter forvaltningsloven kan den, der er part i en sag, på ethvert tidspunkt af sagens behandling forlange, at sagens afgørelse udsættes, indtil parten har afgivet udtalelse til sagen. Myndigheden kan fastsætte en frist for afgivelsen af den nævnte udtalelse.

Din advokat har i forbindelse med klagen blandt andet gjort gældende, at der er tale om diskrimination på grund af køn, hvis der alene tages udgangspunkt i din løn svarende til 30,75 timer om ugen. Din advokat har oplyst, at mere end 90 procent af de ansatte inden for social- og sundhedssektoren er kvinder.

Med brev af 6. april 2011 har din advokat fremsendt yderligere oplysninger fra dig og dit forbund. Det fremgår heraf blandt andet, at du i flere år for ud for arbejdsskaden var fuldtidsforsikret medlem af en arbejdsløshedskasse, og at du ligesom dine kolleger ønskede at få flere timer, men at antallet af fuldtidsstillinger var stærkt begrænset. Du havde altid mulighed for at få ekstravagter og havde i gennemsnit to per måned á 7 eller 8 timer. Det var mest aftenvagter. Ved at have disse ekstravagter fik du næsten en fuldtidsløn. Dine børn var på arbejdsskadetidspunktet 15 og 4½ år og var velfungerende i skole og børnehave.

Vi bemærker, at det anførte i det omfang, som er beskrevet ovenfor i begrundelsen for hjemvisningen, er indgået i vores vurdering af, om din deltidsansættelse forud for arbejdsskaden var af midlertidig karakter.

Vi bemærker, at vi i den forbindelse har inddraget Højesterets dom af 16. august 2010.

Vi bemærker desuden, at Ligebehandlingsnævnet vil tage stilling til klagen over ulovlig kønsdiskrimination. Du vil senere få en afgørelse fra nævnet herom.

Oplysningerne i sagen

Vi har afgjort sagen på grundlag af

- de oplysninger, som forelå, da Arbejdsskadestyrelsen traf afgørelse i sagen
- Arbejdsskadestyrelsens afgørelse af 5. februar 2009. Ved denne afgørelse fastsatte Arbejdsskadestyrelsen din årsløn til 208.000 kr.
- klagen til Ankestyrelsen
- Arbejdsskadestyrelsens brev om genvurdering
- din advokats breve af 24. juni 2010, 5. juli 2010, 16. august 2010 og 6. april

2011 til Ankestyrelsen